

Маріупольський
університет

«Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України»

Збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

23 квітня 2026

Київ 2026

Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 23 квітня 2026 року) / за заг. ред. С. П. Калініної. Київ : МДУ, 2026. 264 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 20.05.2026).

Редакційна колегія:

- Голова** – Тетяна МАРЕНА, в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
- Заступник голови** – Юлія ДЕМИДОВА, проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
- Члени редколегії:**
- Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету МДУ, доктор економічних наук, професор;
 - Лілія МИХАЙЛИШИН, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ), доктор економічних наук, професор;
 - Вікторія ЯНОВСЬКА, завідувач кафедри економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування Національного транспортного університету, доктор економічних наук, професор;
 - Світлана ЛАНСЬКА, завідувач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
 - Валерія ПОДУНАЙ, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
 - Клавдія ТАХТАРОВА, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
 - Ольга ЛЕЛЮК, старший викладач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук;
 - Василь ВОСКОБОЙНИК, Президент Всеукраїнської Асоціації компаній з міжнародного працевлаштування

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України», яка відбулась 23 квітня 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах систематизовано сучасні конструкти світового економічного розвитку та глобальні трансформації ринку праці, досліджено регуляторні пріоритети міграційної політики, здійснено науковий безпековий дискурс трудових ресурсного забезпечення, проаналізовано новітні конструкти і тренди HR-економіки, висвітлено проблематику використання людського капіталу в контексті інфраструктурного відновлення України.

Збірник адресовано викладачам і науковцям, фахівцям у сфері ринку праці та міжнародної економіки, докторантам, аспірантам і студентам економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами економічної науки.

В матеріалах конференції представлено думки учасників. У збірнику максимально точно відображено авторську орфографію та пунктуацію. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

КОВЕРЗА Вікторія,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет (м. Київ)

ГЛОБАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Цифрова трансформація суттєво змінює структуру та механізми функціонування ринку праці як на глобальному рівні, так і в Україні. Вітчизняний контекст цих змін ускладнюється глибокими соціально-економічними трансформаціями, масштабними міграційними процесами, воєнними викликами та руйнуванням інфраструктури. Це, своєю чергою, зумовлює появу нових форм зайнятості, зростання професійної мобільності, трансформацію форматів працевлаштування та підвищення вимог до рівня цифрових компетентностей працівників.

Водночас, поряд із можливостями створення високотехнологічних робочих місць і розвитку людського капіталу, цифровізація ринку праці супроводжується низкою ризиків, зокрема посиленням цифрової нерівності, вивільненням робочої сили, професійною маргіналізацією та загрозою соціальної поляризації. У сукупності це формує нові виклики для розвитку інноваційної зайнятості в Україні.

В Україні цифрова трансформація ринку праці розгорталася поступово і тривалий час мала фрагментарний характер, на відміну від більш розвинених економік. Відчутні зрушення почали проявлятися у 2010-2020-х роках під впливом активного розвитку ІТ-сектора, цифровізації державних послуг та розширення доступу до онлайн-освіти [1].

Суттєвий імпульс цим процесам надала пандемія COVID-19, у період якої відбулося масове впровадження дистанційних і гібридних форматів зайнятості, різке зростання попиту на ІТ- та цифрові послуги, а також активізація онлайн-навчання й самозайнятості через цифрові платформи [2; 3].

Початок повномасштабної війни не лише посилив зазначені тенденції, але й загострив структурні дисбаланси: змінилася географія зайнятості, трансформувалися демографічні параметри робочої сили та поглибилася нерівність у доступі до можливостей цифрової праці в різних регіонах країни [2, 4, 5]. У цих умовах дистанційна зайнятість, самозайнятість і тимчасова гіг-економіка набули критичного значення для підтримки рівня зайнятості, особливо серед населення постраждалих і депресивних територій.

Розглянемо основні тенденції цифрової трансформації ринку праці України, узагальнені на рисунку 1 [6].

Цифрова трансформація ринку праці має багатовимірний і динамічний характер та супроводжується змінами у структурі зайнятості, попиті на компетентності й формах організації праці. Відбувається поступовий перехід від традиційних моделей до більш гнучких форматів із широким використанням цифрових технологій і дистанційної зайнятості.

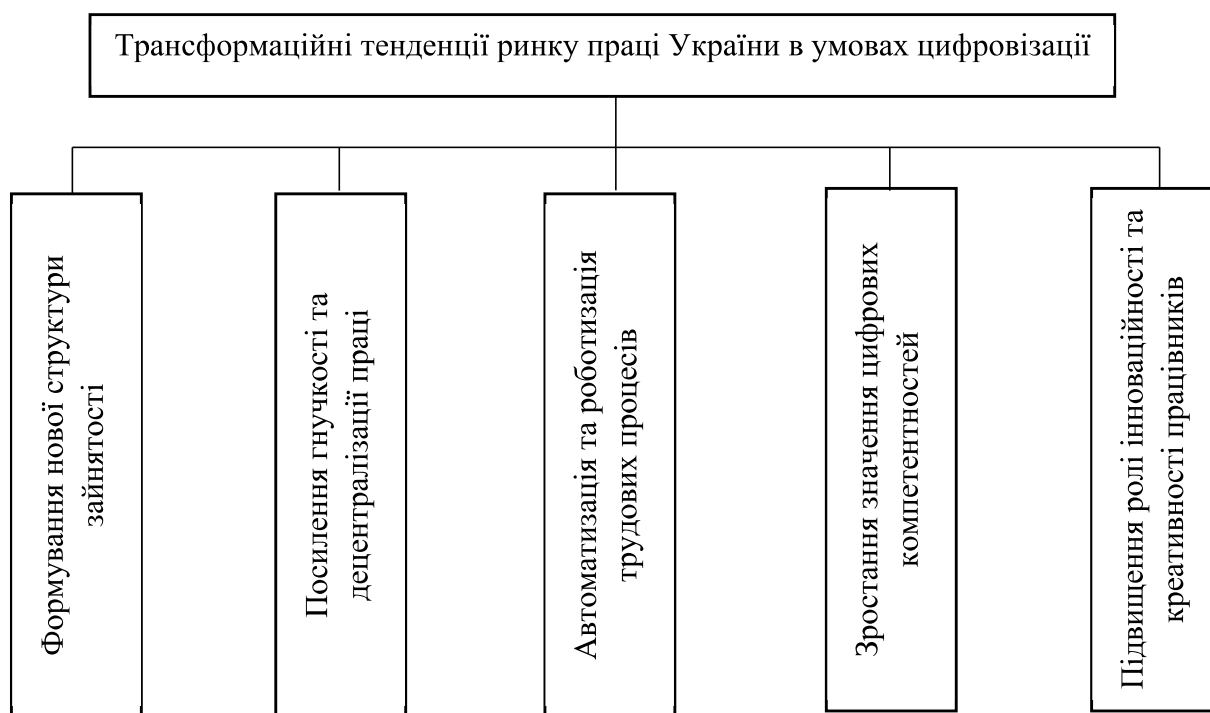

Рис. 1. Трансформаційні тенденції ринку праці України в умовах цифровізації

Під впливом розвитку ІТ-сектору, онлайн-платформ та пандемії COVID-19 значно активізувалися віддалені й гібридні форми роботи, а також трансформувалися підходи до управління персоналом. Одночасно зростає попит на цифрові навички, зокрема цифрову грамотність, аналітичне мислення та адаптивність, формуються нові професії у сфері ІТ, цифрового маркетингу та аналітики даних. Важливою тенденцією є розвиток гіг-економіки та платформної зайнятості, що забезпечує гнучкість праці й диверсифікацію джерел доходу, змінюючи традиційні механізми працевлаштування. Отже, спостерігається формування нових видів інноваційної зайнятості, що виникають під впливом цифровізації економіки та її впливу на ринок праці (рис. 2).

Таким чином, цифрова трансформація створює нові можливості як для працівників, так і для підприємств, водночас потребує перегляду кадрової політики, розвитку цифрових компетентностей та адаптації до безперервного технологічного оновлення. Ключові виклики цифровізації в Україні пов'язані з нерівномірним доступом до цифрових ресурсів, браком сучасних компетентностей та посиленням структурних трансформацій у сфері зайнятості. Недостатній рівень державної підтримки програм перекваліфікації кадрів та низька інвестиційна привабливість місцевого бізнесу обмежують можливості оперативного реагування на швидкі технологічні зміни. Для подолання зазначених викликів необхідно розвивати цифрову інфраструктуру, інвестувати в освіту дорослих, підтримувати стартапи та формувати адаптивні кадрові стратегії з урахуванням потреб регіонів.

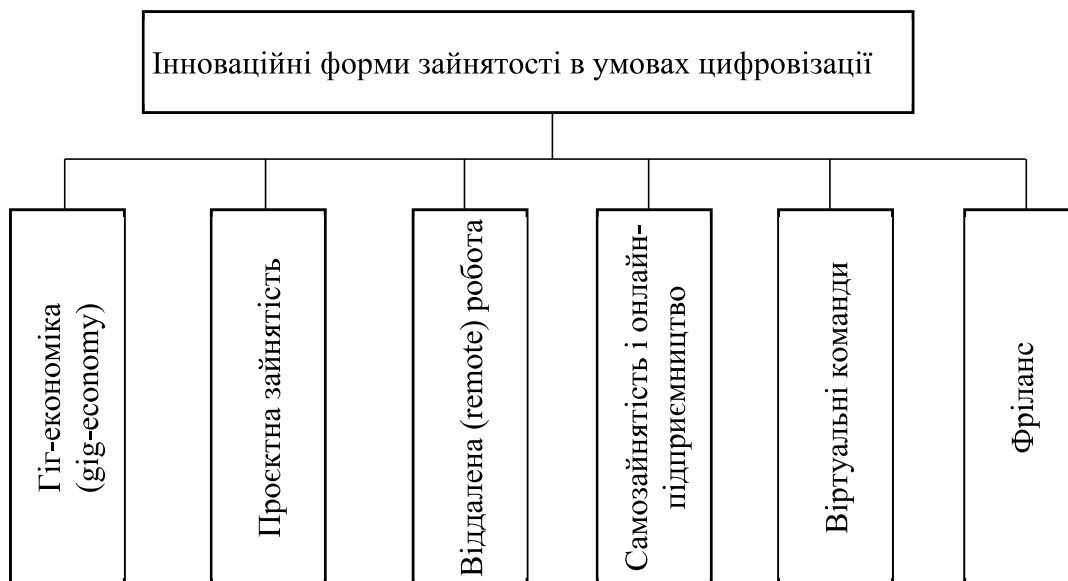

Рис. 2. Інноваційні форми зайнятості в умовах цифровізації

Пандемія COVID-19 і повномасштабна війна значно посилили роль цифрових трансформацій на ринку праці, спричинивши міграційні процеси та прискоривши перехід до дистанційних і гібридних форм зайнятості. Одночасно зростає потреба у швидкому опануванні нових форматів роботи та цифрових навичок.

Цифровізація підвищила вимоги до гнучкості працівників і роботодавців, формуючи нові підходи до управління людським капіталом. Логічним продовженням є розроблення адаптивних кадрових стратегій підприємств в умовах цифрових змін.

Отже, цифрова трансформація ринку праці України є багаторівневим процесом, що водночас відкриває нові можливості для інноваційної зайнятості та загострює соціальні й регіональні диспропорції. Встановлено, що цифровізація змінює характер праці, структуру попиту на навички та форми зайнятості, посилюючи роль гнучких моделей, дистанційної та проектної роботи, а також цифрових платформ.

Водночас зростають ризики нерівного доступу до цифрових ресурсів і можливостей працевлаштування, особливо в сільських і депресивних регіонах, що пов'язано з недостатнім рівнем інфраструктури, обмеженим доступом до навчання та перекваліфікації. Це посилює загрози соціально-професійної ізоляції та втрати конкурентоспроможності частини робочої сили.

Важливим напрямом реагування є розробка та впровадження адаптивних кадрових стратегій на рівні підприємств, що передбачають модернізацію кадрової політики, розвиток цифрових компетентностей, використання дистанційних форм управління працею та підтримку безперервного навчання персоналу.

Список джерел

1. Немченко Т. А., Дивизинюк Б. М. Аспекти інноваційної трансформації змісту праці та зайнятості під впливом цифровізації економіки. *Академічні візії*. 2025. Вип. 41. С. 5–18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15256190>
2. Лібанова Е. М., Макарова О. В., Курило І. О. Ринок праці та зайнятості в Україні: виклики воєнного часу й післявоєнної відбудови. *Демографія та соціальна економіка*. 2024. № 2(56). С. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.02.007>
3. Семикіна М. В., Сікорак В. І., Сікорак І. О. Інноваційні зміни у змісті праці та зайнятості в умовах діджиталізації та руху в ЄС. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: економіка, менеджмент та право*. 2023. Вип. 8. С. 29–40. URL : <https://fmnzb.sfa.org.ua/wpcontent/uploads/2023/06/5.pdf> (дата звернення: 31.03.2026).
4. Кравців В. С., Сторонянська І. З., Драган І. М. *Соціально-економічний розвиток регіонів України в умовах трансформаційних змін*. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2022. 312 с. URL : http://ird.gov.ua/monografii/2022-Kravtsiv_Socialnoeco_rozvytok.pdf (дата звернення: 31.03.2026).
5. Сторонянська І. З., Бенюк Л. Я. Демографічна ситуація в регіонах України: сучасні тенденції й проблеми. *Регіональна економіка*. 2023. № 1. С. 10–22. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-1-2>
6. Куликов Г. О. Цифрова трансформація ринку праці України: виклики та можливості для інноваційної зайнятості. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2025. Вип. 13(46). С. 55–66. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2025.13\(46\).1.55-66](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2025.13(46).1.55-66)

КОРОВЧУК Юрій,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ)

БЕРЕЗА Дарина,

здобувачка другого освітнього рівня «Бакалавр»,
ОП «Міжнародні економічні відносини»,
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ)

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕДУМОВ МАСШТАБУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШІ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Процес масштабування ШІ в Україні має виражений антропоцентричний характер: цифрова трансформація ринку праці рухається «знизу вгору», від активної індивідуальної адаптації громадян до системних державних змін. Для